

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
KRYETARI

Nr. 1222/5 Prot.

Tiranë, më 18.06.2017

V E N D I M

Nr.65, Datë 18.06.2017

PËR

**EVADIMIN E MATERIALEVE TË AUDITIMIT TË TEKNOLOGJISË SË
INFORMACIONIT TË USHTRUAR NË
INSTITUTIN E SIGURIMEVE SHOQËRORE**

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe projektvendimin e paraqitur nga Grupi i Auditimit të Departamentit të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit dhe Investimeve të Huaja shpjegimet e dhëna nga subjekti i audituar, vlerësimin mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të Auditimit të mësipërm, Drejtori i Përgjithshëm, Drejtori i Departamentit Juridik, Sigurimit të Cilësisë dhe Zbatimit të Standardeve, në mbështetje të nenit 10, 14 dhe 15 të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “*Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit*”,

V E N D O S A:

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit për periudhën 01.01.2016 - 31.12.2016 të ushtruar në Institutin e Sigurimeve Shoqërore.

II. Të miratoj rekomandimet e përcaktuara dhe të kërkoj marrjen e masave, për sa vijon:

OPINION I AUDITIMIT

Grupi i Auditimit konstaton se Instituti i Sigurimeve Shoqërore po zhvillon Teknologjinë e Informacionit duke shfrytëzuar burimet e vëna në dispozicion duke dhënë një kontribut në administrimin e sigurimeve shoqërore në përgjithësi dhe në zbatimin e politikave të pensioneve në veçanti.

Në saj të përdorimit të TI është përmirësuar mbulimi i popullsisë me elemente të sigurimeve shoqërore, është rritur numri i kontribuesve dhe grumbullimi i të ardhurave nga kontributet, TI ka ndikuar në përmirësimin e efikasitetit dhe transparencës në menaxhimin e fondeve të sigurimeve shoqërore.

Zbatimi i rekomandimeve të këtij raporti si dhe mbështetja e zhvillimit të TI në ISSH nga strukturat qeveritare do të rris stabilitetin dhe sigurinë e skemës së pensioneve.

KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME

A. MASA ORGANIZATIVE:

1. Nga auditimi u konstatua se ISSH nuk ka Strategji të veçantë për Teknologjinë e Informacionit, duke mos pasqyruar qartë objektivat lidhur me infrastrukturën, burimet e nevojshme si dhe instrumentave të nevojshëm për matjen e objektivave. Mungesa e Planit Strategjik, mbart riskun e keqadresimit të burimeve të nevojshme për mbështetjen e veprimtarisë së ISSH. DBI funksionon me një rregullore për teknologjinë e Informacionit të pa udatuar e pa miratuar.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 10 të Raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të ISSH, duke marrë në konsideratë kohën, burimet e nevojshme të marrin masa për hartimin e Planit Strategjik të Teknologjisë së Informacionit, ku të adresohen qartë objektivat e institucionit.

DBI të kryejë udatimin dhe miratimin e rregullores së teknologjisë së Informacionit

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

2. Nga auditimi i burimeve njerëzore në strukturën e TIK u konstatua se ato janë të qëndrueshme dhe të plota sipas strukturës organike të Drejtorisë Burimeve të Informacionit por krahas kësaj grupi i auditimit konstaton se ISSH:

- a. Ka mungesa në personel të kualifikuar në pozicionet kritike të DBI.
- b. Nuk zhvillon analizimin e nevojave për trajnim të stafit të DBI.
- c. Nuk ka plan për trajnime për vitin 2016, stafi i DBI nuk ka kryer asnjë ditë trajnim për sistemet, sigurinë dhe teknologjinë e informacionit.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 11 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj

ISSH të marrë masa për menaxhimin e burimeve njerëzore të DBI duke plotësuar nevojat për trajnime të stafit të DBI dhe të hartojë plane dhe politika për zhvillimin e trajnimeve në lidhje me sistemet, sigurinë dhe teknologjinë e informacionit.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

3. Nga auditimi i *Menaxhimit të Incidenteve dhe Problemeve* në ISSH dhe DBI u konstatua se nuk janë hartuar rregulla mbi menaxhimin e incidenteve dhe institucioni nuk ka të dokumentuar një plan masash për trajtimin e gabimeve dhe incidenteve që mund të ndodhin në infrastrukturën IT. Mungesa e këtij plani masash bën që institucioni të mos ketë të identifikuar risqet me efekt negativ në IT dhe në proceset e punës, të mos ketë të përcaktuara veprimet si reagim ndaj kërcënimeve duke i zgjidhur incidentet e ndodhura në drejtorinë qendrore dhe ato rajonale mbi bazë ngjarjeje. Si hallkë monitoruese, nuk ekzistojnë procedura dhe indikatorë të matjes së performancës për gabimet/ incidentet e ndodhura dhe masat reaguese ndaj tyre për të verifikuar efektivitetin e punës së kryer.

Menaxhimi i ndryshimit. Nga auditimi u konstatua se nuk ekzistojnë procedura për inicjimin, rishikimin dhe aprovimin e ndryshimeve, prioritarizimin e tyre, ndarjen e detyrave dhe përgjegjësiave për kryerjen e ndryshimeve (update, upgrade, etj.), struktura kontrolli për verifikimin e efektivitetit të ndryshimeve të kryera, procedura për ndryshimet emergjente si dhe dokumentimin e të gjithë procesit të ndryshimeve.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 19 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat Drejtuese në ISSH në bashkëpunim me Drejtorinë e Burimeve të Informacionit të marrë masa për hartimin e një plani veprimi për identifikimin, raportimin, trajtimin, dokumentimin dhe monitorimin e incidenteve. Gjithashtu të marren masa për menaxhimin e ndryshimeve dhe dokumentimin e të gjithë procesit të ndryshimeve.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

4. Nga auditimi u konstatua se:

a. Në faqen Web nuk është e afishuar procedura paraprake që personat në prag pensioni duhet të ndjekin për plotësimin e dokumentacionit për përfitimin e pensionit të pleqërisë, ky informacion do të lehtësonte procedurat e ndjekura nga qytetarët dhe administrata e ISSH.

b. Nuk ka të afishuar procedurat se si një qytetar mund ta transferojë pensionin nga një qytet në tjetrin , ku duhet ta bëjë kërkesën , cilat janë procedurat që duhet të ndiqen.

c. Në kuadrin e transparencës ISSH duhet të afishojë në faqen e saj web Organigramën e institucionit, ku të përfshihen, strukturat e të gjithë Drejtorive Rajonale të ISSH, me adresat e sakta, numrat e kontaktit dhe orarin e ofrimit të shërbimeve ndaj publikut.

d. Nuk janë të afishuara procedurat dhe shkallët administrative, që duhet të ndjekë një qytetar në rastet kur ka kontestime dhe mos dakordësi me përlllogaritjen e pensioneve.

e. Tabelat e moshës së daljes në pension pleqërie dhe tabela e pagave referuese të para vitit 1994 të afishuara në faqen web janë të paqarta për publikun.

f. Nuk ka rregullore për faqen e webit si dhe mungon shërbimi i intranetit.

g. Kategoria vende pune nuk gjendet në faqen web të ISSH, duke mos krijuar asnjë mundësi intervistimi për njerëz të cilët kanë interes dhe duan të kontribuojnë në ISSH;

h. Lista e kompensimeve nuk është e plotë në faqe, aty gjenden vetëm 2 lloje kompensimesh;

i. Tek menuja “Kontakte” nuk ka të afishuar për publikun oraret e pritjes së publikut në Drejtorinë Rajonale të Sigurimeve Shoqërore. Kontaktet për marrjen e informacionit të afishuar në faqen ëeb nuk janë funksional;

j. Mungon shërbimi i intranetit.

Gjithashtu nga auditimi në praktikë i faqes web të ISSH u konstatua se:

- Nuk është realizuar updatimi i faqes web në versionin anglisht edhe pse nga ISSH- ja për këtë specifikë është investuar;

- Nuk ka raporte të dokumentuara për monitorimin dhe rregullimin e problemeve;

- Faqja nuk ka përshtatshmëri me të gjithë llojet e browserave (shfletuesave),

- Nuk ka dokumentacion të administruar nëse janë bërë modifikime të përmbajtjes të faqes web.

(Trajtuar më hollësisht në faqet 21,22,23 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese në ISSH në bashkëpunim me strukturat përgjegjëse për mbarëvajtjen e faqes web, të marrin masa për përmirësimin dhe përditësimin e faqes web (informacione, ligje, rregullore, akte, etj) për të rritur ndihmesën ndaj qytetarëve në lidhje me problematikat e përditshme, duke reflektuar mangësitë e dala nga auditimi dhe duke shtuar elementë inovativ në faqen web për ta bërë atë sa më interaktive dhe ndihmëse për qytetarët. Të publikohen në faqen web informacion mbi procedurat paraprake që personat në prag pensioni duhet të ndjekin për plotësimin e dokumentacionit për përfitimin e pensionit të pleqërisë.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

5. Nga auditimi u konstatua se për vitin 2016 nuk është kryer përditësimi (*update*) i regjistrit të riskut për Drejtorinë e Burimeve të Informacionit në mospërputhje me: nenet 19-21 të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, Udhëzimi nr. 30, datë 27.12.2011 “Për Menaxhimin e Aktiveve në Njësitë e Sektorit Publik”, Udhëzimin nr. 21, datë 25.10.2016 “Për nëpunësit zbatues të të gjitha niveleve”, UMF nr. 16, datë 20.07.2016 “Për përgjegjësitë dhe detyrat e koordinatorit të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe koordinatorit të riskut në njësitë publike”, si dhe Rregulloren IT të ISSH-së pika 4.4 “Analiza e riskut dhe ndryshimit të dokumenteve”.

Gjithashtu u konstatua:

a. Nuk ka kryer vlerësime të risqeve dhe nuk ka identifikuar dhe prioritarizuar të dhënat kritike, programet aplikativë, operacionet dhe burimet si edhe ndikimi i këtyre vlerësimeve në institucion, dhe nuk ka plan për menaxhimin e riskut nga DBI.

b. Nuk ka një mekanizëm efektiv dhe të mirë dokumentuar të vlerësimit të riskut të sigurisë së informacionit. Për sa i përket vlerësimit të riskut dhe sigurisë së informacionit DBI, duke mos mbuluar të gjitha risqet e brendshme dhe të jashtme, duke përfshirë dhe politikat e sigurisë së informacionit.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 24 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese në ISSH në bashkëpunim me Drejtorinë e Burimeve të Informacionit të bëjnë përditësimin dhe dokumentimin e regjistrit të risqeve IT dhe të marrin masa për hartimin dhe dokumentimin e një plani veprimi për minimizimin/ parandalimin e risqeve të identifikuar, si dhe të bëhet monitorimi periodik i zbatimit të këtyre masave nga DBI.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

6. Nga auditimi u konstatua se ISSH-ja nuk ka të ndërtuar një strategji të rimëkëmbjes nga katastrofat si dhe nuk ka plane që përcaktojnë vazhdimësinë e proceseve në rastet e dështimit të qendrës së të dhënave primare që suportojnë sistemet PCAMS, CMIS dhe DMAIS. Instituti i Sigurimeve Shoqërore nuk ka qendër të rimëkëmbjes nga katastrofat (DRC) për data centerin primar ku hostohen serverat e sistemeve PCAMS, CMIS dhe DMAIS dhe infrastrukturën e rrjetit.

Backup-et e sistemeve PCAMS, CMIS dhe DMAIS janë të ruajtura në Tape library, të cilat pasi mbushen ruhen në të njëjtën godinë me sistemet PCAMS, CMIS dhe DMAIS në mospërputhje me VKM nr. 710, dt. 21.08.2013 “Për krijimin dhe funksionimin e sistemeve të ruajtjes së informacionit, vazhdueshmërisë së punës dhe marrëveshjeve të nivelit të shërbimit”, mbartur riskun e humbjes së informacionit në raste avarish apo katastrofash.

ISSH nuk disponon dokumentacione në lidhje me:

- a. Planet e vazhdueshmërisë së punës (BCP) dhe rimëkëmbjes nga katastrofat (DRC);
- b. Procedurat e testimit;
- c. Nuk ka listë të testeve të kryera për vitin 2016 dhe rezultatet me veprimet e ndërmarra ose rekomandimet për to;
- d. Planet e sigurisë;
- e. Listë të artikujve të vlerësuar prioritarë për proceset emergjente.

(Trajtuar më hollësisht në faqet 26,27,28 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese në ISSH në bashkëpunim me Drejtorinë e Burimeve të Informacionit të marrin masa për ndërtimin dhe hartimin e Planeve të Vazhdimësisë së Biznesit duke përfshirë planet për backup dhe rimëkëmbjen nga katastrofat për sistemet, pajisjet kompjuterike dhe të dhënat. Gjithashtu, të merren masa për hartimin e planit të sigurisë së informacionit dhe implementimin e tij duke përfshirë ndarjen e detyrave/përgjegjësi të sigurisë në IT. Planifikimi dhe testimi i sistemeve IT të kryhet në përputhje me kërkesat për të cilat këto sisteme ndërtohen.

Menjëherë dhe në vijimësi

7. Nga auditimi u konstatua se Rregullorja e Teknologjisë së Informacionit “*Mbi parimet dhe rregullat e përgjithshme të sigurisë së informacionit*” (version i vitit 2016) është e pa miratuar, Drejtoria e Burimeve të Informacionit ka mbështetur aktivitetin e saj në këtë rregullore, e cila nuk përmban elementë për të siguruar funksionim të përshtatshëm të strukturave IT në institucion.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 10 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

ISSH në bashkëpunim me Drejtorinë e Burimeve të Informacionit dhe me strukturat këshilluese mbi IT, të hartojë një *Rregullore të Përgjithshme mbi Teknologjinë e Informacionit për Drejtorinë Qendrore dhe ato Rajonale*, rregullore e cila të përfshijë identifikimin, vlerësimin, analizën dhe menaxhimin e riskut të IT në institucion duke hartuar plane veprimi për incidentet e mundshme si dhe për menaxhimin e ndryshimeve.

Krahas Rregullores së Përgjithshme të IT, ISSH duhet ti kushtojë një rëndësi të veçantë planifikimit strategjik të teknologjisë së informacionit, duke patur në konsideratë rëndësinë e të dhënave që institucioni posedon dhe përpunon. Po ashtu, të përcaktohet në strukturën organizacionale, një funksion i veçantë për verifikimin dhe garantimin e sigurisë së teknologjisë së informacionit në institucion.

Brenda vitit 2017

8. Nga auditimi u konstatua se:

- Kopjet (backup) e të dhënave nuk testohen rregullisht për t'u siguruar që mund të përdoren në raste të nevojshme. Për testimin e këtyre kopjeve janë marrë si efektive rastet kur nga ISSH-ja është kërkuar informacion nga Prokuroria për çështje sensitive nën hetim nga ky Institucion (*Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Durrës*). Në këto raste nga ISSH-ja është dashur të provojë backupet e saj për periudhat e kërkuara (*kthim i backup-it të muajit prill 2015*). Këto backup-e janë testuar dhe kanë rezultuar efektive.
- Procedurat e rikrijimit (restore) të të dhënave nuk testohen për t'u siguruar që ato janë të efektshme dhe që ato mund të ekzekutohen brenda kohës së lejuar. Këto procedura duhet të testohen rregullisht, sistematikisht dhe vazhdimisht.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 28 të raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Drejtoria e Burimeve të Informacionit të marri masa për kryerjen dhe testimin periodik të backup-it për sistemet, pajisjet kompjuterike dhe të dhënat. Të kryejë klasifikimin e të dhënave të rëndësishme që ndodhen jashtë sistemit, kalimin e tyre në server, si dhe mbulimin e tyre me backup.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

9. Nga auditimi u konstatua se kërkesat për zhvillimin e procedurave të prokurimit të zhvilluara në vitin 2016, kanë ardhur si domosdoshmëri për minimizimin e problematikave të mundshme në sistemin DMAIS, sigurimin e vazhdueshmërisë së shërbimeve PCAMS, FMS siguruar nëpërmjet storage-t të ri dhe migrimit të tij.. Nga auditimi u konstatua një mungesë angazhimi dhe bashkpunimi nga të gjithë punonjësit përdorues të sistemeve në lidhje me përmirësimin apo zhvillimin e mëtejshëm të tij. Në asnjë rast nuk është raportuar në Drejtorinë e Burimeve të Informacionit, ndonjë problem i konstatuar me sistemin.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 11 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH të përfshijë në përshkrimet e punës për specialistët IT të drejtorive rajonale, raportimin i problematikave të konstatuara nga përdoruesit e sistemit. DBI të ndërtojë modele mbi grumbullimin, analizimin dhe raportimin e problematikave. si dhe të kryejë ndjekjen e zgjidhjes së tyre.

Në vazhdimësi

10. Nga auditimi u konstatua se mungojnë raporte kontrolli mbi të dhënat të cilat konsiderohen të detyrueshme, raporte statistikore të përshërshme apo të përkohshme në shërbim të përdoruesve dhe strukturave të ISSH për analiza dhe kontrole të ndryshme sipas përgjegjësive të dhëna me rregullore.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 33 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH të kryejë hartimin dhe miratimin e raporteve në të tre aplikacionet CMIS, DMAIS dhe PCAMS, në funksion të analizave dhe detyrave që realizojnë sektorë dhe drejtori e degë rajonale në ISSH.

Në vazhdimësi

11. Nga auditimi u konstatua se importimi i bazës së të dhënave të DPT në ISSH i informacionit mbi derdhjen e kontributeve të 896,191 punonjësve nga punëmarrësit për vitet 2013-2016, NID-i për 31,938 punëmarrës nuk është në formatin e duhur për identifikimin e shtetësisë, pasi kjo e dhënë nuk ka qenë pjesë e protokollit të komunikimit dhe as marrëveshjes ISSH-DPT. Mos identifikimi i shtetësisë nga ISSH sjell vështirësi në

lidhjen e marrëveshjeve të bashkëpunimit me institucione homologe, për njohjen respektive të periudhave të kontributive.

(Trajtuar më hollësisht në faqet 34-35 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH të hartojë kërkesat e specifikuara për informacionin që futet në bazën e të dhënave si rezultat i shkëmbimeve me bazën e të dhënave të DPT, në marrëveshjen e re mbi protokollin e komunikimit ndërmjet ISSH dhe DPT të përfshijë fushën e shtetësisë si element i rëndësishëm në lidhjen e marrëveshjeve të bashkëpunimit me institucione homologe, për njohjen respektive të periudhave të kontributive.

Menjëherë

12. Nga auditimi u konstatua se të dhënat (NID, emër, mbiemër) e punonjësve të importuar nga DPT, me ato të regjistrin të gjendjes civile u identifikuan disa problematika lidhur me informacionin e importuar nga DPT:

- Janë identifikuar 669 punonjës të cilët nuk gjenden në regjistrin e DPGJC. Këta punonjës nuk gjenden as në regjistrin e personave që kanë ndërruar jetë. *Bashkëlidhur Aneksi 2*
- Janë identifikuar 26,314 raste kur **emri ose mbiemri** i punonjësit të deklaruar nuk është i njëjtë me atë të DPGJC për të njëjtin NID.
- Janë identifikuar **80 raste kur të dhënat për emrin dhe mbiemrin janë të ndryshëm**, çfarë do të thotë se këta persona janë të ndryshëm. *Bashkëlidhur Aneksi 3*
- Nga kontrolli i të dhënave për NID-et e “sakta në format” me regjistrin e personave që kanë ndërruar jetë të DPGJC, rezulton se DPT i dërgon ISSH informacion për 4,028 persona të cilët kanë ndërruar jetë prej kohësh. *Bashkëlidhur Aneksi 4*
- Të dhënat mujore dhe progresive për kontributet e papaguara në afat, në mënyrë të përmbledhur dhe për çdo tatimpagues, nuk dërgohen në sistemin CMIS të ISSH nëpërmjet protokollit të komunikimit, në të njëjtën mënyrë komunikimi, për të siguruar integritetin e tyre dhe njëkohësisht respektimin e afateve.

Pasaktësi janë konstatuar edhe në të dhënat e importuara gjatë viteve lidhur me:

- Përlllogaritjen e kontributeve shoqërore për punëmarrësin
- Përlllogaritjen e kontributeve shoqërore për punëdhënësin
- Përlllogaritjen e kontributeve për pagat që janë mbi pagën maksimale dhe nën pagën minimale duke patur parasysh që pagesat nën pagën minimale janë kryer edhe kur punëmarrësi ka 22 ditë pune ose më shumë.
- Deklarime të pasakta në lidhje me numrin e ditëve të punës (ditët e punës janë më shumë se 31 ditë).

(Trajtuar më hollësisht në faqet 35-36 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

Nga ana e ISSH të ndiqen të gjithë hapat e nevojshëm, për saktësimin dhe ndjekjen deri në zgjidhje të pasaktësive mbi të dhënat e importuara në vite. Njoftimin e punëmarrësve nëpërmjet kanaleve të komunikimit sipas problematikave që ata kanë.

Në vazhdimësi

13. Nga auditimi i kontrollit automatik mbi listpagesat, të implementuar në shërbim të ISSH, rezultojnë pasaktësi. Në këto kontrolle janë përfshirë dhe kontributi shëndetsor, një element jo i domosdoshëm për ISSH, kur jashtë kontrollit kanë mbetur element të rëndësishëm të listë pagesës si p.sh. numri i ditëve të punës, përlllogaritjet e kontributeve brenda pagës minimale dhe maksimale si dhe jashtë kufijve minimalë dhe maksimalë.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 33 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH të sistemojë procedurat e kontrollit automatik të listpagesave për të dhënat e importuara nga DPT. Të shtohen fusha kontrolli të tjera mbi të dhënat e listpagesave si: ditët e punës duke i kategorizuar sipas kodit të punës, formati i NID-it si dhe elemente të tjerë të nevojshëm për kontroll. Të ndërtohen raporte periodike mbi të dhënat e identifikohen me pasaktësi në: NID, ditë pune, përlllogaritje kontributi shoqëror mbi maximumin dhe nën minimumin, përlllogaritje gabim të kontributit shoqëror edhe për pagat midis min-max.

Menjëherë

14. Nga auditimi me zgjedhje mbi të dhënat e përdoruesve në sistemin DMAIS në muajt Janar, Mars dhe Qershor 2016, rezulton se numri i përdoruesve aktiv në system për çdo muaj është shumë më i vogël se Operator të deklaruar në DPT nga DAQ, me detyrë “Operator Kompjuteri” kategori e cila përfshin operatorët hedhës H1 dhe H2. Procesi i dixhitalizimit për vitet pas 1994 nuk ka nevojë për dy operatorë hedhës (H1 dhe H2), për arsye se të dhënat janë të lexueshme dhe të padëmtuara.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 41 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH të marrë masa për përshpejtimin e procesit të dixhitalizimit për vitet përpara 1994, duke e përfshirë në kontratën e çdo punonjësi normativën për hedhjen e të dhënave të pozicionit “Operator”. ISSH të marrë masa për ndryshimin e manualit të përdorimit të systemit DMAIS për bashkimin e pozicioneve hedhës H1 dhe H2 në një të vetëm.

Brenda vitit 2017

15. Nga auditimi mbi të dhënat *input* të sistemit PCAMS, u konstatuan mungesa në të dhëna parësore lidhur me: kërkesat për caktim pensioni (numrin dhe datën); kërkesat për rishqyrtim pensioni (numrin, datën dhe arsyen); kërkesat për transferim pensioni (numrin, datën); si të dhëna parësore, datë fillim pensioni duke patur parasysh që asnjë dosje pensioni nuk mund të lidhet pa plotësuar këto të dhëna.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 39 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH të sistemojve dosjet e lidhura që kanë këto mangësi. Pas përfundimit të këtij procesi të bëhet i detyrueshëm (mandator) plotësimi i tyre për të mos lejuar dosje me mangësi në të dhëna të rëndësishme. Të kryhen validime mbi fusha të caktuara, për të lehtësuar përdorimin dhe parandalimin e gabimeve llogjike.

Menjëherë

16. Nga auditimi i informatizimit të raporteve mjekësore në modulën PASH, pjesë e sistemit PCAMS, rezulton se nuk ka filluar në vitin 2013 i cili konsiderohet si fillimi i procesit të informatizimit, por në vitin 2016.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 41 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH krahas vazhdimit të punës për hedhjen e të dhënave të reja, të fillojë regjistrimin në system e të dhënave dhe raporteve mjekësore në modulën PASH nga viti 2013 deri në vitin 2016.

Menjëherë dhe në vijimësi

17. Nga auditimi i të drejtave në sistemet e ISSH, për punonjës të Drejtorisë së Burimit të Informacionit rezulton se, nuk janë në përputhje me përshkrimin e punës dhe detyrat që ka ky pozicion përcaktuar në rregulloren e IT.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 41 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

Drejtorja e Burimeve të Informacionit të sistemojve të drejtat e punonjësve në Drejtorinë së Burimit të Informacionit për të gjitha sistemet PCAMS, CMIS, DMAIS, të pajisen me përdorues me të drejta të kufizuar për të përmbushur detyrat që ju janë caktuar me rregullore.

Menjëherë

18. Nga auditimi i përdoruesve dhe përgjegjësive që kanë në DMAIS, janë konstatuar disa problematika me impakt në sigurinë e të dhënave, detajuar si më poshtë:

- Në sistem rezultojnë përdorues që kanë akses në më shumë se një rol dhe në shumë raste role në konflikt që do të thotë se punonjësit që regjistrojnë të dhënat mbi vjetërsinë si H1 ka të drejta në system të kontrollojë si H2 apo edhe ti certifikojë këto të dhëna si H3.
- Në sistem rezultojnë përdorues me status aktiv edhe punonjësit të cilët kanë ndërprerë marrëdhëniet e punës.
- Krijimi për herë të parë i përdoruesve administrohet nga ISSH, ndërsa dhënia e aksesit në rolin e krijuar në system, administrohet nga DAQ. Kjo marrëveshje nuk rezulton e dokumentuar, duke krijuar një konfuzion në menaxhimin e përdoruesve dhe duke lejuar përdoruesit të kenë të drejta që janë në konflikt veprimi.
- Data e fillimit (Start Date) për përdoruesit mungon në të gjitha rastet.

- Nuk ka përdorues me të drejta administrative të kufizuara për të kryer mirëmbajtjet në system si: krijim roli apo përdoruesi, mbyllje roli apo përdoruesi, por përdoruesit krijohen më roli Administrator dhe të drejtat jepen me një tjetër rol.
- Statusi i përdoruesit është i pa kategorizuar dhe jo funksional. Aktualisht të gjithë përdoruesit rezultojnë aktiv në system edhe në rastet kur kanë ndërprerë marrdhëniet e punës.
- Data e mbarimit të përgjegjësisë që i është caktuar një përdoruesi, mungon në të gjithë përdoruesit edhe nëse punonjësi mund të ketë ndryshuar pozicionin e detyrimit edhe profilin në sistem.
- Në system rezultojnë si përdorues aktive edhe përdoruesit që janë përdorur për testimet e implementimit të sistemit si dhe përdorues të krijuar me të dhëna jo të plota për emrin. *(Trajtuar më hollësisht në faqet 41-42 të raportit të auditimit).*

Rekomandoj:

Administratorët e sistemit të sistemojnë përdoruesit në DMAIS, duke populluar për cdo rast të dhëna mbi datën e fillimit dhe të drejtat e tyre në system. Të aktivizohet statusi i përdoruesit.

Menjëherë

19. Nga auditimi i kriterëve të vendosura për parametrizimin e fjalëkalim-it të përdoruesit në aplikacionet CMIS, DMAIS dhe PCAMS rezulton se fjalëkalimi kategorizohet në “i dobët”, për arsye se mungojnë elementet si: mospërsëritja e të njëjtit fjalëkalim për të paktën 3 herë, gjatësi fjalëkalimi në 6 karaktere e pa kategorizuar në numra dhe shkronja apo karaktere speciale si dhe numri logimeve të dështuara (failure login).

(Trajtuar më hollësisht në faqen 42 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

Drejtoria e Burimeve të Informacionit të ndjekë hapat e nevojshëm për përmirësimin e kriterëve të vendosura për fjalëkalimin duke marrë në konsideratë këta elementë: mospërsëritja e të njëjtit fjalëkalim për të paktën 3 herë, gjatësi fjalëkalimi në 6 karaktere të kategorizuar në numra dhe shkronja si dhe bllokimi i përdoruesit në rast se arrin maksimalisht 5 numri i logimeve të dështuara (failure login).

Menjëherë

20. Nga auditimi i regjistrit të prokurimeve për vitin 2016 konstatohet se ISSH ka kërkuar ndryshimin e Regjistrit të prokurimeve për shtesë për fonde për blerje storage dhe migrimi i sistemeve PCAMS & FMS me fond 24,485,000 leke pa tvsh me shkresën nr. 6936 datë 29.08.2016 dhe për shtesë për fonde për mirëmbajtja dhe suporti i shërbimeve të arkivit qendror të sigurimeve shoqërore me fond 71,700,000 lekë pa tvsh me shkresën nr. 7350 date 16.09.2016.

Grupi i auditimit konstaton se ndryshimi i regjistrit të prokurimeve në tremujorin e katërt ka detyruar Autoritetin kontraktor të veprojë në minimumin e afateve ligjore për realizimin e procedurave të prokurimit.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 12 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

Me qëllim rritjen e efijencën dhe efikasitetin dhe sigurimin e mirëpërdorim të fondeve publike në projektet e teknologjisë së informacionit të ketë parasysh në të ardhmen lënie e hapësirave kohore të nevojshme në hartimin, planifikimin, prokurimin dhe implementimin e tyre.

Në vazhdimësi

21. Nga auditimi i procedurave të prokurimit rezulton se Instituti i Sigurimeve Shoqërore për periudhën nën auditim ka aktive të lidhura dy kontrata të Marrëveshjes së Nivelit të Shërbimit.

a. Kontrata nr. 2860/7, datë 29.10.2014, me objekt “*Marrëveshje Shërbimi për Sistemet Informatike të PCAMS për Llogaritjen dhe Caktimin e Pensioneve, FMS për Menaxhimin Financiar, CMIS për Menaxhimin e Deklarimit Online të Kontributeve, Rrjeti informatik dhe pajisje të caktuara të dhomës së Serverave, Pajisje IT për ISSH dhe komunikimin ISSH –Arkiva*”. Kjo kontratë është e lidhur për një periudhë 4 vjeçare, me fitues bashkimin e operatorëve ekonomik “■” dhe “■”.

Vlera e kontratës është 163,920,000 lekë pa tvsh, ose 196,704,000 lekë me tvsh, dhe faturimet do të bëhen mbi bazë mujore (vlerë mujore shërbimi) 3,415,000 lekë pa tvsh ose 4,098,000 lekë me tvsh në muaj.

b. Kontrata nr. 7467/5, datë 02.12.2016, me objekt “*Mirëmbajtje dhe suporti i shërbimeve të Arkivit Qendror të Sigurimeve Shoqërore*”. Kjo kontratë është e lidhur për një periudhë 24 muaj (2 vjet) duke filluar nga data e nënshkrimit të kontratës, me fitues operatorin ekonomik “■”.

Vlera e kontratës është 67,750,000 lekë pa tvsh ose 81,300,000 lekë me tvsh dhe faturimet do të bëhen mbi bazë mujore (vlerë mujore shërbimi).

Nga auditimi rezultoi se hartimi i këtyre kontratave të shërbimit (MNSH-marrëveshje e nivelit të shërbimit) nuk janë hartuar në përputhje me aneksin 2, të Udhëzimit nr. 2, datë 02.09.2013 “Për standardizimin e hartimit të termave të referencës për projektet TIK në Administratën Publike” pjesa III pika 10 Aneksi 2.

Sipas Udhëzimit të Ministrit të Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike nr. 1159, datë 17.03.2014 “Për Hartimin e Marrëveshjeve të Nivelit të Shërbimit”, i ndryshuar, MNSH-ja duhet të ishte si aneks më vete bashkëlidhur kontratës administrative. Sipas Aneksit 1 të këtij slaudhëzimi duhet të ishin përcaktuar elementë të rëndësishëm për realizimin e shërbimit të mirëmbajtjes, si drejtuesi i projektit, personin e kontaktit, përkufizimet e termave teknikë, përshkrimi i shërbimeve, të drejtat dhe detyrimet e institucionit dhe të ofruesit të shërbimit, menaxhimi i shërbimeve, disponueshmëria e shërbimit, kufizimet e mundshme, mirëmbajtja e sistemit/ve, matja e

cilësisë së shërbimit, kërkesat e shërbimit, menaxhimi i vazhdueshmërisë së shërbimit, trajtimi i informacionit konfidencial, njoftimi i palëve, penalitetet e mundshme, dokumentacioni mbështetës, ndërprerja e MNSH-së, dhe të tjerë elementë të rëndësishëm që përcaktohen në këtë aneks.

(Trajtuar më hollësisht në faqen 13 të raportit të auditimit).

Rekomandoj:

ISSH në cilësinë e Autoritetit Kontraktor, kryejë analizën “kosto përfitim” për përcaktimin e shërbimeve që do mbahen nga burimet e brendshme dhe atyre që do kalojnë me MNSH (“outsourcing”).

Të ketë parasysh në të ardhmen që në hartimin dhe zbatimin e projekteve të teknologjisë së informacionit të kryejë azhurnimin e nevojshëm të dokumentacionit të prokurimit në përputhje me ndryshimet ligjore në fuqi.

Në vazhdimësi

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit dhe Investimeve të Huaja.

Bujar LESKAJ

K R Y E T A R